

Transacció amb la transició energètica

written by Jordi Domingo | 23 d'agost de 2021

La regió mediterrània és una de les àrees del planeta més vulnerable davant el canvi climàtic. La situació geogràfica del nostre país, juntament amb les seves característiques socioeconòmiques, fa que ens enfrontem a importants riscos que tenen el seu origen en el canvi climàtic. Riscos que incideixen, o poden incidir, de forma directa o indirecta sobre un ampli ventall de sectors econòmics i sobre tots els sistemes ecològics, accelerant el deteriorament de recursos essencials pel nostre benestar, com poden ser l'aigua, el sòl fèrtil o la biodiversitat, amenaçant de retruc, la qualitat de vida i la salut de les persones.

Gestionar responsablement aquest patrimoni comú, tots recursos escassos i fràgils, esdevé una tasca ineludible. Les polítiques d'adaptació per tal d'avançar-nos i anticipar-nos als impactes del canvi climàtic, així com afavorir la recuperació d'aquest patrimoni comú quan hagi sofert danys, són tasques necessàries i que involucren tots els sectors de la nostra economia, a més d'introduir la variable climàtica en totes les polítiques sectorials, inclosa la de salut pública.

El canvi climàtic es presenta com un dels principals desafiaments que afronta la comunitat internacional, i ho és per diverses raons. Entre altres perquè es tracta d'un fenomen les causes del qual i les conseqüències ambientals, econòmiques i socials que comporten, es troben íntimament relacionades amb l'actual model de desenvolupament econòmic. Aquest repte majúscul s'ha convertit des de mitjans dels anys vuitanta del segle passat en un repte de primer ordre per la comunitat internacional que l'ha assumit en el seu conjunt. El Conveni Marc sobre el Canvi Climàtic de 1992 i el Protocol de Kyoto de 1997, substituït per l'Acord de París (COP 21, 2015)

des que aquest va expirar el 2020, en són exemples.

Cal remarcar en aquest sentit, la importància de l'article 2 de l'Acord de París que reconeixent que el canvi climàtic és un problema de tota la humanitat, promou que en la presa de decisions en l'adopció de mesures per fer-hi front, les parts haurien de respectar, promoure i tenir en compte les seves respectives obligacions relatives als drets humans, el dret a la salut, els drets dels pobles indígenes, les comunitats locals, els migrants, els infants, les persones amb discapacitat i les persones vulnerables i el dret al desenvolupament, així com la igualtat de gènere, l'apoderament de la dona i l'equitat entre generacions.

Aquest article atorga així un paper important als agents socials que han de suportar una part considerable de la càrrega del compliment quan es posi en marxa en l'àmbit domèstic els distints processos de transició cap a un model econòmic no dependent dels combustibles fòssils.

Malauradament no ens trobem encara en aquest escenari perquè el canvi climàtic, a diferència de les pandèmies com la que estem vivint, no es percep com una amenaça directa i frontal. Augmentar la capacitat d'adaptació, enfortir la resiliència i reduir la vulnerabilitat al canvi climàtic per tal de contribuir al desenvolupament sostenible, és un desafiament que involucra a tothom, amb dimensions locals, nacionals, regionals i internacionals. Ens enfrontem com a humanitat, a un inevitable procés de maduració interna en què caldrà que escollim entre sostenibilitat o manteniment del model socioeconòmic que ens ha dut fins als nostres dies. Les dues coses no són compatibles i quan abans aclarim què volem ser realment, abans podrem avançar amb pas ferm cap a un millor entorn mediambiental.

És necessari imbuir-nos en aquest marc mental per poder tenir una perspectiva clara i una opinió fonamentada referent al que significa el model de transició energètica, impulsat pel

nostre govern. El Decret Llei 16/2019 és el que sustenta l'estat d'emergència climàtica i dona impuls a la implantació de noves fonts d'energies renovables, el qual ha de generar el 50% de l'energia pel consum elèctric de Catalunya l'any 2030 i el 100% l'any 2050. És aquest Decret Llei, que impulsa l'article 19 de la Llei 16/2017 del canvi climàtic aprovat pel Parlament de Catalunya.

Aquest impuls, motivat per la voluntat del legislador d'incrementar la generació d'energies renovables amb la vista posada en el 2030, és el que sense cap mena de dubte, més controvèrsia ciutadana desperta.

Incardinat en el Capítol III de polítiques sectorials de l'esmentada llei, l'article 19 d'Energia, és solament una de les quinze polítiques sectorials. La valentia política d'entomar i posar en marxa les polítiques sectorials de la Llei de canvi climàtic catalana, com canvis estructurals en agricultura i ramaderia, pesca, biodiversitat, gestió forestal, indústria, turisme o formació professional, universitats i recerca, no s'ha deixat veure per enlloc, valentia política que sí que es va tenir en el seu moment a l'hora de redactar una llei pionera i avançada com la Llei 16/2007 de canvi climàtic.

En comptes d'això, fa la impressió que s'ha cedit en aquella sectorial que més recursos econòmics en la seva implantació al territori pot aportar a curt termini, promulgant un Decret Llei que té entre els seus objectius el de simplificar el procediment administratiu aplicable per l'autorització de les instal·lacions de producció d'energia eòlica i d'energia solar fotovoltaica, objectiu, sigui dit de passada, que tampoc s'està complint amb la celeritat que caldria esperar davant la situació d'emergència climàtica que el mateix Decret Llei esmenta.

Aquest conjunt de desafiaments tant tècnics com polítics, requereixen determinació en la seva posada en marxa i en la

presa de decisions. Si qui té aquestes responsabilitats no actua amb la diligència que es requereix, mala peça tenim al teler. L'emergència climàtica no entén de vacances ni de disputes de campanar; no entén de disputes partidistes ni molt menys de somnis d'estiu que l'únic que pretenen és el desgast de l'adversari polític.

Hem arribat a aquest punt de no retorn i ara cal aplicar el que els nostres legisladors van aprovar. Si no ens agraden les solucions, ja les refarem quan l'avenç tecnològic ho permeti. El que no és permisible és la inacció, perquè si nosaltres no ho fem, vindran de fora i ens ho faran sense tenir en compte com volem nosaltres fer aquesta transició.